

Valsts sociālās
aprūpes centrs
"Zemgale"

Valsts sociālā aprūpes centra darbinieki pilnveido zināšanas, lai veiksmīgāk sagatavotu cilvēkus ar garīga rakstura traucējumiem dzīvei sabiedrībā

Publicēts: 26.03.2021.

[Preses relīzes](#)

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Vidzemes plānošanas reģiona deinstitucionalizācijas projekta "Vidzeme iekļauj" ietvaros norisinās apmācības valsts sociālās aprūpes centra (turpmāk – VSAC) "Latgale" filiāles "Litene" darbiniekiem par sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanu cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Apmācības vada biedrības "Rīgas pilsētas "Rūpju bērns"" un biedrības "Papardes zieds" speciālisti. Apmācību mērķis ir sniegt valsts sociālās aprūpes centra darbiniekiem papildus zināšanas, lai veiksmīgāk sagatavotu cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem dzīvei sabiedrībā. Apmācību saturā iekļauti jautājumi gan par cilvēkam nepieciešamo atbalstu patstāvīgas dzīves uzsākšanā, nodarbinātību, vides pielāgošanu, gan par seksualitātes un reprodūktīvās veselības jautājumiem

Biedrības "Rīgas pilsētas "Rūpju bērns"" vadītājs Māris Grāvis pirmajā apmācību dienā dalībniekiem uzsvēra pāraprūpes kaitīgo ietekmi un aicināja domāt par iespējamajām izmaiņām VSAC dzīvojošo cilvēku ikdienā, lai stiprinātu cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem spēju būt patstāvīgiem. "Mūsu pienākums ir radīt apstākļus, lai cilvēks varētu attīstīties, un kā gan viņš var attīstīties, ja mēs visu izdarām viņa vietā?" – Māris Grāvis.

Plānots, ka, īstenojot deinstitucionalizācijas procesu valstī, uz dzīvi sabiedrībā no valsts sociālās aprūpes centriem līdz 2023. gada beigām pārcelsies ap 700 cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem.

Pašvaldības šobrīd veido jaunus sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem - grupu dzīvokļus, specializētās darbnīcas un dienas aprūpes centrus. Šo pakalpojumu izveide mazinās riskus arī šobrīd sabiedrībā dzīvojošo cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem nonākšanai institūcijās. Pavisam drīz grupu dzīvokļu pakalpojumus Vidzemē sāks sniegt Raunas, Amatas, Valkas un Gulbenes novados, sniedzot iespēju 49 cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem uzsākt patstāvīgu dzīvi. Līdz gada beigām grupu dzīvokļi savas durvis vērs arī Cēsu novadā, bet 2022.gada laikā pakalpojumi būs izveidoti arī Alūksnes, Rūjienas, Mazsalacas, Smiltenes un Madonas pašvaldībās.

Savukārt dienas aprūpes centra pakalpojumu pilngadīgiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem 2021. gada vasarā sāks nodrošināt Priekuļu un Lubānas novads, kuros pakalpojums jau ir reģistrēts, bet epidemioloģiskās situācijas dēļ nav iespējams to pilnvērtīgi nodrošināt. Arī Amatas, Cēsu un Gulbenes novads šo pakalpojumu plāno uzsākt 2021. gadā, bet Kocēnu, Madonas, Alūksnes, Smiltenes un Valmieras pilsētas pašvaldība 2022. gadā, sniedzot iespēju 253 cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem Vidzemes plānošanas reģiona teritorijā saņemt dienas aprūpes centra pakalpojumu.

Cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem darba prasmju apguvei tiek veidoti arī specializēto darbnīcu pakalpojumi. Šobrīd pakalpojuma sniegšanu ir uzsācis Naukšēnu novads, plānots, ka vasaras sākumā pakalpojumu atvērs Priekuļu novads, bet 2021.

gada otrajā pusē darbību uzsāks Raunas, Amatas, Gulbenes un Cēsu novads. Specializēto darbnīcu pakalpojumu veido arī Alūksnes, Smiltenes, Kocēnu un Valmieras pilsētas pašvaldības, kopā sniedzot iespēju šo pakalpojumu saņemt 145 pilngadīgiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

Pašvaldību plānotā sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanas infrastruktūra cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem

Grupu dzīvoklis

Dzīvoklis cilvēkam ar garīga rakstura traucējumiem, kuram ikdienā ir nepieciešams atbalsts. Atbalstu grupu dzīvoklī nodrošina sociālā darba speciālisti, kuri palīdz risināt dažādas ikdienas situācijas, atgādina par medikamentu lietošanu un sniedz cita veida atbalstu. Šajos dzīvokļos dzīvo cilvēki, kuri VAR dzīvot neatkarīgu dzīvi, ja viņiem tiek nodrošināts atbalsts.

Dienas aprūpes centrs

Dienas aprūpes centrā cilvēkam ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina nepieciešamo aprūpi, sniedz atbalstu un attīsta nepieciešamās vai saglabā esošās prasmes, nodrošinot iespēju cilvēkam dzīvot ģimenē, nevis institūcijā. Dienas aprūpes centrs ir atbalsts ģimenei, jo, izmantojot dienas aprūpes centra pakalpojumus, tuvinieki var strādāt, nesatraucoties par sava piederīgā drošību un labsajūtu.

Specializētās darbnīcas

Vieta, kur cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem ir iespēja apgūt jaunas iemaņas – liet sveces, apgūt dārkopības iemaņas, ēst gatavošanas prasmes, strādāt ar mālu, ādu, koku u.c. Specializētajās darbnīcās cilvēks var uzturēties visu dienu, gluži kā ikviens no mums, dodoties uz darbu vai mācībām. Pieredze rāda, ka specializētās darbnīcas palīdz cilvēkiem atgriezties darba tirgū, jo tajās apgūst ne tikai amata prasmes, bet arī sociālās iemaņas.

Vairāk informācijas: Deinstitutionalizācijas projekta "Vidzeme iekļauj" vadītāja Ina Miķelsone, mob.t 29289487, ina.mikelsone@vidzeme.lv

Sociālo pakalpojumu eksperte Laine Zālīte, mob.t. 26536286, laine.zalite@vidzeme.lv

Informāciju sagatavoja: Naula Dannenberga, projekta "Vidzeme iekļauj" sabiedrisko attiecību speciāliste, mob.t. 26148024, naula.dannenberga@vidzeme.lv

<https://www.vsaczemgale.gov.lv/lv/jaunums/valsts-sociala-aprupes-centra-darbinieki-pilnveido-zinasanas-lai-veiksmigak-sagatavotu-cilvekus-ar-gariga-rakstura-traucejumiem-dzivei-sabiedriba>